

Xavier de Maistre:

Mlada Sibirjanka.

Weč kot sto let je minulo, odkar je mlada deklica peš odšla iz Sibirije v daljni Petrograd, da pri carju Pavlu izprosi pomiloščenje svojemu očetu. O pogumu junškega otroka so takrat toliko govorili, da je imenitna francoska pisateljica napisala o njej celo povest.

Toda ljudje, ki so čudovito potnico poznali, s povestjo niso bili zadovoljni. Dekle je poznalo samo eno strast, ljubezen do ubogega očeta. Sama, brez vsakih pomočnikov in svetovalcev, je našla v junaškem srcu misel za najplemenitejše delo in dobila tudi moči, da je delo izvršila. V oni povesti pa je o njej mnogo zlaganega, toliko, da je že ni več poznati.

Če torej ta povest, okrašena z izmišljotinami ni ugajala, boste najbrž z veseljem brali preprosto zgodbo njenega življenja, ki je dovolj zanimiva, tudi če jo lepša le sama resnica.

Ime ji je bilo Praskovija Lopulova. Oče je izhajal iz plemenite ukrajinske družine, a se je rodil na Madjarskem, ker so se njegovi starši selili. Nekaj časa je služil pri ogrskih huzarjih, toda srce ga je vleklo v materno deželo, v matjuško Rusijo, kjer se je oženil. Tudi v svoji domovini je vstopil v vojaško službo in se je vneto bojeval proti Turkom. Sodeloval je pri naskokih na trdnjavo Izmail in Očakov, kjer si je pri vrstnikih s svojim junaštvom pridobil visoko spoštovanje.

Zakaj je bil kljub temu pregnan v Sibirijo, ni dobro znano. Pravdo so zavlačevali in jo tudi skrivali. Nekateri so trdili, da ga je uničilo sovraštvo višjega častnika, ki ga je obdolžil nepokorščine.

Naj bo že s to stvarjo kakorkoli, eno je gotovo, da je bil tedaj, ko se je Praskovija odpravila v daljni Petrograd, že štirinajst let v pregnanstvu. Bival je v Išimu, na meji Tobolske gubernije. Po deset kopejk je dobival

na dan, dodeljen pa je bil tistim kaznjencem, ki so bili obsojeni na javne zgradbe.

Mlada Praskovija je pomagala staršem, kjerkoli je le mogla. Videli ste jo pri vaških pericah, videli s srpom v roki, v hlevu in v hiši. Redna tedenska pot ji je bila iti na trg. Tu je prodajala zelenjavo, sočivje, razne vrste semen in kar je treba kuhinji.

Bila je še otrok, ko so se nesrečni starši morali preseliti v Sibirijo in zato pač ni mogla misliti na boljše življenje. Zato je z veseljem opravljala trdo delo, ki ga je s težavo zmagovalo mlado telo.

Imela je izredno mehke roke. Videlo se je, da so bile ustvarjene za kaj drugega.

Mati se je v skrbeh za revno novo gospodinjstvo vsaj navidezno vdala v bedno življenje. Toda oče je trpel. Od mladosti je bil vajen vsega do-brega, vojaško življenje je bilo živo in polno radosti. Kdo se bo vdajal v voljo božjo, ko se mu po vrhu godi še krivica? Zato ni pomislil, da ga bo pokopalo ravno njegovo obupovanje. Na obrazu se mu je poznalo, kako si žene k srcu kazen in ponižanje.

Res se je trudil, da bi Praskovija ne opazila žalosti, ki ga je razjedala, a kljub temu je bila hči večkrat priča grenkih solza. Bistri otrok jih je opazil skozi špranje v razruvani steni, ki je ločila otroško čumnato od očetove izbe. Zato je pač že zgodaj mogla razmišljati o neusmiljeni usodi očetovi.

Že pred meseci je Lopulov odposlal prošnjo na sibirskega guvernerja zaradi pomiloščenja. A to ni bila njegova prva prošnja. Kolikokrat jo je s trepetom oddal, a mu nikoli niso odgovorili.

Sedaj pa je neki častnik, ki je potoval skozi Išim, prevzel nalogo, da odda in ponese Lopulovo prošnjo do guvernerja in obljubil, da bo prošnjo sam podprl pri guvernerju.

Nesrečni izganec se je oprijel novega upanja.

A odgovora tudi sedaj ni dobil. Sleherni potnik, sleherni sel, ki je prihajal iz Tobolska, se je spremenil v novo muko za prevaranega Lopulova.

Nekega dne je prišla Praskovija ravno s polja domov. Mater je našla vso v solzah, oče pa je bil bled, gledal je srepo z motnimi očmi, kakor da bi se mu od žalosti bledlo. Videla je, dasi mlada, da oče zdaj ne goji nobenega upanja več. Ko je zagledal od dela trudno Praskovijo, je grenko vzklikal, kazaje na hčerko:

Tale me najbolj boli. Nedolžen otrok, ki mi ga je Bog dal, da prenaša svoje in moje trpljenje. Nesrečni otrok, božja jeza te je poslala, da te gledam, kako hiraš v tem hlapčevskem delu, ki ga nisi zaslužil. Vsakomur je ljubo očetovo ime, meni pa je nebo očetovstvo poslalo za prokletstvo.

Vsa preplašena od groznih besed se je Praskovija vrgla očetu v naročje. Komaj sta ga z materjo potolažili. A nič ni Praskovije do takrat tako pretreslo kot ta očetov izbruh. In prvič so se tedaj vsi trije odkrito pogovorili o obupnem življenju, prvič ji je zrasla pred očmi temna nesreča, ki je zadela očeta, v vsej svoji grozoti.

Imela je tedaj petnajst let. Prvič ji je tedaj šinila v glavo misel, da bi šla v Petrograd carja prosit za očeta. Sama je pripovedovala, da se je ta srečna misel utrnila kakor blisk in prav takrat, ko je opravljala vsakdanje molitve. Neizrečeno je je bila vesela. Od tedaj je stanovitno verjela, da ji je misel podarila sama božja previdnost in je iz tega prepričanja zajemala tudi svoj pogum.

Do tedaj se tudi ni počutila nesrečno v pregnanstvu. Ob tej misli pa je silno zakoprnela po svobodi. Navdala jo je je z nepopisnim veseljem.

da se je od sreče vrgla na kolena in prosila Boga, sama ni vedela zakaj. Zakaj njene misli so bile zmedene, vedela je le, da je v tem trenutku sreča in naj ji je Bog nikar ne odtegne, ko tako srčno koprne, da jo doseže. Že je videla v domišljiji, kako potuje sama čez stepo, sama, pa brez strahu, saj gre v Petrograd, kjer najde vendar srečo. Že pokleka pred carskim prestolom, že je odprla usta in car posluša in oče, oče je pomiloščen. A to je bila domišljija.

A misel na zopetno srečo se je zagrizla vanjo. Naša dobra Praskovija si je izbrala za hišo v gozdu skrit kotiček, kjer se je lahko nemoteno zaplajala v svojo namero. Iskreno je prosila Boga, da jo podpira na poti, da ji da moči in dobrih ljudi, ki ji pomorejo čez zapreke, karšnih sama ne bi mogla premagati. Ker pa se je vsa prepustila tem mislim, je zane-marjala svoje delo in starši so ji to očitali. Razodeti pa si svojih načrtov ni upala. Vsakokrat, ko se je bližala očetu z namero, da mu vse pove, se ji je zazdela misel vse preveč drzna, da bi oče kaj takega imel za pametno. Že vnaprej je ubožica vedela, kaj bo.

A odnehala ni. Z iskrenostjo in zaupanjem je v gozdu zopet in zopet molila, zdaj že samo zato, da bi ji Bog podelil pravo zgovornost in potrebne besede, da pregovori očeta in mater. Ko se je vračala proti domači koči, sklene, da bo o tej stvari govorila najprej s tistim, ki ji prvi pride naproti. Želela je, da naleti prej na mater kot na očeta, saj jo je poznala, da je mehkejša od svojega moža. Toda pred hišo, glej, sedi oče na leseni klopici, kadi iz sibirske pipe in premišljuje.

Pogumno stopi hčerka predenj in vneto začne razlagati svoj načrt. Pa kaj! Oče posluša in ne spregovori besede. Posluša, ona pa ga nazadnje prosi, naj ji dovoli potovati.

Resno se drži oče, pokima, ko sam ne ve zakaj, jo prime za roko in povede v izbo, kjer si je mati dala opraviti s kosilom.

»Ženka, dobro novico zate!« je zaklical. »Dobila sva novega mogočnega priprošnjika. Hčerka blagovoli takoj v Petrograd in se radevolje potru-di, da bo govorila z našim carjem.«

S tako bridko šalo je nato Lopulov ženi povedal vse, kar mu je Praskovija zaupala.

»Bolje bi storila, da bi prišla za svoje delo, kakor pa, da ti pripoveduje svoje čenče,« je nejevoljno očitala mati.

Dekle, trdno zaverovano v resnobo svojih misli, je pač pričakovala, da se bodo starši nad tem jezili. A proti posmehu se ni oborožila. In kazalo je zdaj, da bo posmeh uničil vse njene nade. Bridko je zajokala.

Oče, ki je bil za trenutek vesel nad otrokom kljub svoji stanovitni zagrenjenosti, se je mahoma zresnil. Grajal jo je zaradi solz, ki so ji nevzdržema vrele po bledih licih, mati pa jo je mehko objela in ji odkazala delo: »Pojdi, pobriši mizo! Nazadnje greš še tudi v Petrograd, kakor te bo volja.«

Ta dogodek je bil dovolj težak in močan, da bi Praskovijo odvrnil od njenega načrta že zaradi očitanja in skoro surovega ravnanja. Toda s časom je pozabila tudi na ponižanje, da so z njo, petnajstletno, ravnali kakor z otrokom. Pogumna zato ni bila nič manj. Led je bil prebit in zopet in zopet je šla v boj. Njene prošnje so bile tako pogoste in tako vsiljive, da jih oče ni mogel več prenašati. Trdo jo je oštel in ji resno velel, naj se ne drzne več o tej stvari govoriti. Mati pa se je ljubeznivo trudila, da bi hčerka spoznala, kaj se pravi za takega otroka potovati v carski Petrograd.

Tri leta so potekla in Praskovija ni prišla do tega, da bi svoje načrte obnovila. Preveč je rada ubogala očeta, že itak vedno mračnega, tudi če ga ni nikdo jezil.

Že je mislila, da je prišel čas, ko z njo ne bodo mogli opraviti tako kot pred tremi leti, ko mati nenadoma zbolí. Dolgotrajna bolezen materina jo je prisilila, da je odgodila svoj načrt za boljše čase.

Ni pa minil dan, ko ne bi bila k rednim molitvam pristavila otroško zaupno prošnjo, da bi oče nekoč vendar privolil. Prepričana je bila, da jo Bog gotovo usliši. Njena vernost je bila nekaj čudovitega. Saj je niso vzgajali v pobožnem duhu. Oče sicer ni bil ravno brezverec, vendar pa se z vskimi stvarmi ni dosti ukvarjal. Mati je bila v tem oziru nekoliko boljša, a je posnemala moža. Tako ni dobila nobenega verskega pouka. Pobožna čuvstva so vrela iz njene duše in kakor od posebne milosti obsijana se je počutila otroka božjega, ne da bi ji kdo o tem govoril.

V teh petih letih po onem ponižanju je Praskovija dorasla in dozorela. Že kot mlada deklica si je v družinskih pogovorih in posvetih prisvojila pametnih, zrelih misli. Ni čuda, da je sedaj svojo najvišjo željo pokazala staršem v drugi luči in z močnejšo besedo.

Oče sedaj hčerine misli ni imel več za otročarijo. Čimbolj je hčer potrebovala z materjo vred, tem bolj goreče sta jo prižemala nase in ji pobijala vsako še tako lepo besedo. To upiranje jo je neizrečeno mučilo. Zdaj ni bil več posmeh, ki jo je uničeval, niso bile groznje in graja, temveč bile so solze v materinih pa tudi očetovih očeh, ki so ji branile na pot.

»Stara sva že, nobene sreče ni več za naju, po vsi Rusiji ni prijatelja, ki bi naju podprl. Ti, edina tolažba, si upaš pustiti starše v tej puščavi? Se drzneš iti na pot, ki bo lahko še tvoja poguba? In ki bo nama namesto prostosti prinesla grenko smrt?«

Kaj naj reče na taka tarnanja, na te pekoče besede in žgoče solze? Tako hudo ji je bilo, da so se tudi njej udrle solze in je neutolažljivo jokala.

A njena volja je bila neuklonljiva.

Toda pred njo je vstala druga težava in sicer hujša kakor očetovo in materino upiranje. Potni list je bilo treba dobiti. Brez potnega lista nikakor ni mogla iz mesta. Težko, težko pa bo dal tobolski guverner potno dovoljenje, če na toliko in toliko prošenj ni odgovoril.

Praskovija je bila torej prisiljena, da odloži vse druge priprave in vse njene misli so se obrnile zdaj na to, kako dobiti potni list.

Živel pa je v vasi jetnik Nemeč Najler. Bil je sin krojača, ki se je naselil v širni Rusiji.

Nekaj časa je bil ta mož vdinjan pri vseučiliškem profesorju v Moskvi in ta prilika ga je spravila — dobro vemo zakaj — noter doli v Išim.

Mož si je domišljjal, da je brezverec.

Ta vrsta norosti, združena z zelo koristnim poklicem, s krojaštvom, je pripomogla, da so ga spoznali vaščani in izgnanci. Tem je delal obleko, drugi pa so se norčevali iz njegovih predrznosti. Med temi drugimi je bil tudi Lopulov, h kateremu je Najler večkrat zašel. Ko je spoznal verno dušo mladega dekleta, se je norčeval iz njene pobožnosti in jo klical za sveto Praskovijo. Praskovija pa se je namenila, da se bo obrnila nanj zastran prošnje, ki jo je mislila poslati na guvernerja. Upala je, da se bo oče lažje omečil, ko bo videl, da je hči že premagala glavno zapreko.

Nekega dne je zopet spirala na vodi. Že se je pripravljala, da odnese domov in po hišah snežnobelo perilo in se je po svoji navadi večkrat

pokrižala, preden je odšla. S težavo je zavihtela mokro perilo na glavo, pa pride mimo Najler.

Ha, ha!« je pristopil in se brž pričel šaliti. »Vidite, če bi naredili teh znamenj čez obraz nekoliko več, pa bi se najbrž zgodil čudež in perilo bi se samo odneslo domov. Toda dajte mi, hočem dokazati, da so tudi neverniki, ki jih ravno vi tako sovražite, dobri ljudje.«

Prijel je za posodo in nesel do vasi. Po poti grede pa je Praskovija, ki ji je samo potni list rojil po glavi, pripovedovala Najlerju na dolgo in na široko o dobroti, ki jo od njega pričakuje.

Toda, glejte, modrijan ni znal pisati. S težavo je priznal Praskoviji, da se ne peča z znanostmi, odkar se je posvetil krojaštvu. Pač pa ji je povedal za človeka, ki ji bo mogel izpolniti njeno pričakovanje.

Praskovija se je vrnila vsa vesela in se odločila, da takoj drugi dan izkoristi Najlerjev nasvet. Najler pa se je pred družbo bahal z uslugo, ki jo je naredil na čast sveti Praskoviji in ji zato ni bilo treba pričakovati ali pa narediti čudeža. Še druge šale te vrste je klatil, toda odgovor Praskovijin ga je spravil v zadrego.

Kako da ne bi moglo vse moje upanje sloneti na Bogu, našem očetinu?« se je ljubko branila. »Glejte, samo trenutek sem ga počastila na vodi, in potem, če perilo ni ravno samo prišlo, ga je pa pomagal prinesiti brezverec. Evo vam čudeže, drugačnega jaz pač nisem pričakovala in ne prosila. Kaj menite, Najler?«

Na te besede se je zasmejala vsa družčina na rovaš krojača, ki je užaljen nekaj jecljal, da ni tako mislil in tako dalje.

Že v takem majhnem dogodku lahko vidite, kako bistra je bila Praskovija, kako si je znala pomagati. Koliko zgledov bo še, ki dobro kažejo, kako odlično je Praskovijo krasilo to, kar po navadi imenujete prisotnost duha.

Naslednji dan se je podvizala, da je čimprej govorila z možem, ki ga je nasvetoval Najler. Ta jo je poučil, da mora prošnjo podpisati sama. Ni trajalo dolgo in že jo je pisar naučil potrebnih črk. Ko sta zapisala »Lopulov«, je rekel, da sta že opravila. Porabil je priliko, da je Praskovijini prošnji pridejal še pismo, v katerem je razložil Lopulove zadeve.

Tedaj je Praskoviji odleglo. Zadnje čase je od prevelikih skrbi kar bolehal, a zdaj so bili starši kar očarani, ko so jo videli veselo in živo, kakor še nikoli ni bila. Da se je tako spremenila je bilo pač zato, ker je bila čisto prepričana, da dobi potni list, in je brezmejno zaupala v božje varstvo. Vsak dan se je šla sprehajati na carsko cesto, ki drži v Tobolsk, v upanju, da zagleda hitrega sla. Hodila je mimo pošte, da spregovori s starim pohabljenecem, ki je pošto urejeval in izbral tistih bore malo pisem, ki so bila naslovljena v šim. A dolgo se ni upala nagovoriti starega nagačivca, ker je po navadi govoril osorno, po vrhu pa se je še norčeval iz njenega potovanja v carski Petrograd.

Šest mesecev je poteklo v večnost, odkar je Praskovija oddala prošnjo za potni list, ko so poklicali Lopulova, češ da je na pošto prispel sel z različnimi pismi. Takoj je tekla tja Praskovija, za njo pa oče in mati. Ko se je prigrasil Lopulov, je prejel zavitek, v katerem, oj, nepopisne sreče, je ležal Praskovijin potni list.

To je bil dan pravega veselja za ubogo družino.

V popolni zapuščenosti, v kakršni so prebili toliko trdih let, je bil ta potni list vendarle znamenje, da so jim vsaj nekoliko naklonjeni. V zavojku pa ni bilo nikakega odgovora, za kar je Lopulov že tolikokrat in tolikokrat pisal. Hči pa je bila zdaj prosta, izgnanske vezi so padle raz nje. Staršem je na tihem takoj postalo jasno, kakšno krivico bi delali

ljubljeni hčerki, če bi jo še dalje proti njeni volji zadrževali v Sibiriji. Lopulov pa je bil zdaj prepričan, da je vsaj on v popolni nemilosti pri guvernerju, ker niti suhega uradnega odgovora ni bilo od nikoder. Toda kaj, to žalostno dejstvo je odtežkalo veselje, da je guverner hotel odjenjati vsaj za hčerin potni list.

Lopulov je spravil potni list in šli so molče domov. Praskovija ni vpraševala, le molila je polna upanja in hvalila Boga, da je uslišal njeno gorečo prošnjo.

Doma je oče zavil potni list v kos platna in skrbno položil nad svojo obleko, Praskovija pa je odhitela v brezov gozd in tam kleče premolila celi dve uri. Vdala se je veselju in hvaležnosti, saj je bila prepričana, da je polovica težke naloge že v kraju. In prav nič ni dvomila, da ne bi z božjo pomočjo uspela tudi z drugo polovico.

Karkoli je prišlo na pot, v vsem je videla prst božji. In je rekla nekoč: »Velikokrat sem bila preizkušena, nikoli pa še preizkušano zaupanje v Boga. To ne more nikdar varati.«

Mati sicer ni preveč dala na vraže in ni dosti verjela na tiste dneve, ki menda prinašajo nesrečo, vendar se je vedno branila začetni kako stvar v petek in ni rada videla, da bi se prevrnila solnica. Tako da je bila koncem koncev le precej vražasta, vsaj na videz. Včasih je vzela sv. pismo in kjer se ji je slučajno odprlo, tam je v prvem stavku, ki ga je brala, iskala tisto, kar bi odgovarjalo njeni zadevi in bi moglo biti dobro znamenje. Ta navada pa ni bila zgolj njena, temveč je bila v sveti Rusiji nekdanj globoko ukoreninjena. Seveda, če prvi stavek ni po volji in se ne da z njim ničesar opraviti, iščejo drugega in končno le dobe, kar žele.

Lopulov se je navadil, da je vsak večer na glas bral vsaj eno poglavje iz sv. pisma. Razlagal je ženskama staroslovenske besede, ki jih nista razumeli. Praskoviji je bilo to jako všeč.

Žalostnega večera sedijo vsi trije samotarci za veliko mizo iz brezovega lesa, na kateri je ležala sveta knjiga zaprta. Oče je že prebral svoj del, nato je zavladala mučna tišina. Čez nekaj trenutkov se obrne hči do matere in, da bi pretrgala mučni molk, je posila:

»Dajte, odprite sv. pismo, in berite na desni strani enajsto vrsto.«

Mati je rada ubogala in z bučiko odprla knjigo. Naštela je enajst vrst na desni strani in z visokim, tenkim glasom brala sledeče besede:

»Angel božji je pristopil k Hagari in ji rekel: kaj delata tukaj? Se nič ne bojita?«

Kaj naj pomenijo te besede, je bilo tako lahko razbrati, da so spričo hčérine namere kar vsi trije naenkrat vedeli in povedali. Praskovija je vsa vesela vzela sveto knjigo in jo vroče poljubila.

»To je res čudno,« je vzdihnila mati in pogledala moža.

Oče pa nikakor ni hotel biti istega mnenja in se je krepko uprl takemu vedeževanju:

»Ali mislita, da moremo vprašati Boga, če odpremo to-le staro knjigo, kjer se nam poljubi, in da Bog milostno blagovoli na vaše neumne misli vrh tega še dajati jasne odgovore?«

Nalahko se je obrnil h Praskoviji in v obraz so se mu zarisale skrbljive poteze:

»Brez dvoma, kaj pa, bo prišel angel, da vaju bo spremljal na poti in vama dajal vode, če bosta potrebni, kaj še? Ali ne čutita vendar, kako nespametno mislita?«

Hči je takoj imela odgovor na jeziku. Kako nekí naj upa, da bi se ji kar na lepem prikazoval angel in ji pomagal pri težkem delu!

»A vendar upam.« je bila svojeglavna, »da me angel varuh ne bo nikdar zapustil in da bo moje potovanje tudi takrat uspevalo in napredovalo, ko se bom jaz sama upirala.«

Očeta je premagala do konca ta nerazumljiva vztrajnost in vera; a o potovanju ni spregovoril besede še ves mesec.

Praskovija je utihnila, saj so jo napadle zdaj skrbi popolnoma druge vrste. Zdaj je bila sama sredi gozda, zdaj zopet v svoji čumnati, zdaj zopet pri delu, nikjer ji ni bilo obstanka. Do staršev ni bila več tako mehka. Vznevoljilo jo je nekoliko, da jo zadržujejo na pol pota, ko oče ji ni in ni izročil potnega lista. Že je zagrozila, da odide tudi brez potnega lista, če ji ga je ne dado, in že je oče trepetal, da stanovitno dekle v resnici izpolni svoje grožnje. Kadarkoli je čez navado izostala z doma, ga je grizlo, češ, morda je pa res odšla.

Nekega dne je nenavadno dolgo pustila stara dva sama doma. Šla je v cerkev, a nazajgrede se je pridružila tovarišici in se razgovarjala na njenem domu ves dopoldan.

Ko je vendar prišla domov, jo je mati jokaje objela.

»Precej časa te ni bilo. Mislila sva, da si naju že kar res za vedno zapustila.«

»Skoro vam bom nakopala to bridkost!« je brez pomisleka odgovorila hči. »In če mi ne izročite potnega lista, kaj kmalu. Obžalovali pa še boste prav zares, da mi niste dali ne potnega lista ne svojega blagoslova!«

Trdo je govorila in se ni zmenila za materino tolažbo. Glas ji je bil žalosten, tako izpremenjen, da je mater živo zabolelo.

Da jo pomiri, je mati takoj obljubila, da se nič več ne upira in da bo takoj odšla ko oče dovoli.

Praskovija je ni prosila več. Saj je njena globoka žalost, ki se je zrcalila na obrazu, zgovorneje prosila, kakor najmilejša prošnja. Lopulov ni vedel, kako naj se odloči.

Neko jutro ga je žena prosila, naj nakoplje krompirja na vrtičku, ki ga je obdelovala pred in za hišo. Mračen, poln otožnih misli, je ubogal, ne da bi kaj rekel. Potem pa se je takoj vrnil in klical Praskovijo.

»Pojdi, pomagaj mi, jaz bom pa tebi!«

Prijel je za motiko in odšel na vrt. Praskovija je stopila za njim.

»Res, oče,« je dejala kar precej, »pomagati moramo v nesreči in upam, da mi bo Bog pomagal storiti vam to, kar upam in po čemer hrepenim in da bo isti Bog tudi omečil vaše srce. Dajte mi potni list, dragi, nesrečni oče! Verjemite vendar, taka je božja volja! Pa vendar ne mislite prisiliti hčere, da vas več poslušala ne bo?«

Ko je tako spretno izvedla novi napad, se je vrgla pred očeta, objela njegova kolena in skušala zbuditi v njem isto zaupanje do Boga, ki je krepilo in podpiralo njo vedno in povsod.

Kot nalašč je pristopila še mati.

In že jo zopet Praskovija roti, naj vendar pregovarja očeta, a dobra žena se ni upala začeti. Toliko močna je bila, da je sama dovolila, a da bi izprosila še moževo dovoljenje, tolikšne moči pa ni imela. Saj ji je bila še lastna obljuba dvakrat pretežka.

(Dalje.)

